

Översiktsplan, ÖP 2035

Särskilt utlåtande och särskild sammanställning

2018-07-06

Utlåtande och särskild sammanställning har upprättats av planarkitekt Håkan Eriksson, Miljö- och byggkontoret, som också är kontaktperson i frågor gällande denna handling som är en del av Timrå kommuns översiktsplan.

Innehåll

1. Varför detta dokument.....	4
<i>Vad är ett särskilt utlåtande?.....</i>	<i>4</i>
<i>Vad är en särskild sammanställning?.....</i>	<i>4</i>
<i>En del av antagandehandlingarna för Timrå kommuns översiktsplan, ÖP 2035.....</i>	<i>4</i>
2. Utställningen av ÖP2035.....	4
<i>Genomförande av utställningen.....</i>	<i>4</i>
<i>Hur har vi nått ut med information.....</i>	<i>5</i>
3. Ändringar efter utställningen.....	5
<i>Förändring av riktlinjer.....</i>	<i>5</i>
<i>Kompletteringar och ändringar i planbeskrivningen.....</i>	<i>6</i>
<i>Kompletteringar och ändringar i den digitala plankartan.....</i>	<i>7</i>
4. Sammanfattning av skriftliga yttranden med kommentarer.....	7
<i>Inkomna yttranden.....</i>	<i>7</i>
<i>A. Statliga myndigheter.....</i>	<i>8</i>
<i>B. Region och kommuner.....</i>	<i>18</i>
<i>C. Kommunala nämnder och bolag.....</i>	<i>21</i>
<i>D. Näringsliv, organisationer och ideella föreningar.....</i>	<i>26</i>
<i>E. Privatpersoner.....</i>	<i>30</i>
5. Särskild sammanställning.....	33
<i>Särskild sammanställning av MKB-processen.....</i>	<i>33</i>
<i>Hur miljöaspekterna har integrerats i planen.....</i>	<i>33</i>
<i>Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd och utställning har beaktats.....</i>	<i>33</i>
<i>Skälen till att planen bör antas i sin nuvarande form istället för de alternativ som varit föremål för överväganden.....</i>	<i>34</i>
<i>Åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen kan medföra.....</i>	<i>34</i>
Bilagor.....	35
<i>1. Sändlista utställningsutskick.....</i>	<i>36</i>
<i>2. Annonskopia, kungörelse utställning i dagspress.....</i>	<i>37</i>
<i>3. Förteckning över skriftliga yttranden under utställningen.....</i>	<i>38</i>

1. Varför detta dokument

Vad är ett särskilt utlåtande?

Efter genomfört samråd upprättades en samrådsredogörelse. Det särskilda utlåtandet är på motsvarande sätt en redogörelse för inkomna synpunkter och ändringar från utställningsperioden fram till att översiktsplanen antas av kommunfullmäktige. Plan- och bygglagen (2010:900, 3 kap 17 §) säger att kommunen efter utställningen ska sammanställa inkomna synpunkter i ett särskilt utlåtande och redogöra för de eventuella ändringar i planen som synpunkterna lett till. Motiv till varför vissa synpunkter eventuellt inte kunnat tillgodoses ska också redovisas.

Vad är en särskild sammanställning?

I miljöbalken 6 kap 16 § anges att en särskild sammanställning ska upprättas när planen antagits. Den ska innehålla en redovisning av hur miljöaspekter har hanterats i hela planprocessen. Det är en fördel om det finns som ett färdigt utkast av sammanställningen inför antagandet. Då kan den liksom utlåtandet kan utgöra ett stöd för beslutet att anta översiktsplanen. Därför finns den särskilda sammanställningen med som ett eget kapitel i slutet av denna handling.

En del av antagandehandlingarna för Timrå kommuns översiktsplan, ÖP 2035

Detta dokument har sammanställts efter utställningen av ÖP 2035. Det bör läsas tillsammans med övriga planhandlingar för att vara av intresse. I planens antagandehandlingar ingår förutom utlåtandet:

- Planbeskrivning
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Samrådsredogörelse, daterad 2018-03-12
- En webbaserad digital planeringskarta, som finns på www.timra.se/op2035. Pappersbilagan utgör information men ingår inte i antagandehandlingarna.

2. Utställningen av ÖP 2035

Genomförande av utställningen

Kommunstyrelsen beslutade den 6 mars 2018 att godkänna upprättat förslag till samråds handling och uppdra till miljö- och byggkontoret att ställa ut planen under minst två månader. Utställningsperioden pågick under tiden 16 mars – 16 maj. Kommunala nämnder gavs möjlighet att lämna synpunkter till och med 31 maj.

Utställningshandlingarna har funnits tillgängliga i kommunhusets entréplan, kommunbiblioteken i Timrå och Söråker, samt i näringslivskontorets lokaler på Terminalvägen 10. Under tre kvällar, 23 – 25 april, anordnades Öppet Hus i kommunbiblioteken och i kommunhuset då intresserade hade möjlighet att ställa frågor om planförslaget och lämna synpunkter. Totalt deltog ca 75 personer vid de tre tillfällena.

Synpunkter har gått att lämna skriftligt via brev, e-post eller via ett webbformulär kopplat till planeringskartan på kommunens hemsida. Alla inkomna yttranden har diarieförts. En förteckning över inkomna yttranden har sammanställts i en bilaga till detta dokument.

Hur har vi nått ut med information

Inför utställningen kungjordes denna på kommunens offentliga digitala anslagstavla. Kungörelsen infördes också som annons i Sundsvalls Tidning den 15 mars. Ett pressmeddelande skickades ut till lokala medier den 16 mars. Det resulterade i en stor artikel i Sundsvalls Tidning den 17 mars.

Missivbrev skickades också till alla som lämnat synpunkter under samrådstiden, förutsatt att adresser var angivna i yttrandena.

Inför de tre Öppet Hus-tillfällena infördes två annonser i Sundsvalls Tidning den 19 och 21 april, samt en annons i Sundsvalls Nyheter i helgen den 21-22 april (tidningen delas ut till alla hushåll lördag eller söndag). Även i samband med Öppet Hus publicerade Sundsvalls Tidning en stor artikel om utställningen.

På hemsidan har alla utställningshandlingar funnits tillgängliga under hela utställningstiden inklusive den digitala plankartan.

Under utställningstiden skickades den 19 april ett särskilt brev till ordförandena i de fyra samebyar som har riksintressen inom kommunen. Skälet var att Sametinget i sitt yttrande påpekat att de inte funnits med i sändlistan under samrådstiden.

3. Ändringar efter utställningen

Synpunkterna under utställningen har medfört förändringar i antagandehandlingen. De viktigaste ändringarna sammanfattas i detta kapitel. I kapitel 4 redovisas en sammanfattning av synpunkter och de kommentarer och eventuella förändringar som synpunkterna medfört. Inga ändringar bedöms vara av sådan art att det skulle innebära att en ny utställning (eller nytt samråd), måste genomföras enligt plan- och bygglagen (2010:900, 3 kap 18 §). Många av de mindre ändringarna är rättelser av sakfel, uppdatering av nya uppgifter och smärre ändringar av formuleringar etc. och som inte bedöms strida med andra lämnade synpunkter.

Förändringar av riktlinjer

Två nya riktlinjer införs angående...

- samråd med samebyar när åtgärder planeras inom renskötselområden och
- anslutning av ny bebyggelse till allmän VA-försörjning och omhändertagande av dagvatten.

Dessutom har smärre ändringar gjorts i sex olika riktlinjer, såväl kompletteringar som borttagande av vissa meningar.

Kompletteringar och ändringar i planbeskrivningen

De inkomna synpunkterna föranleder vissa ändringar av texterna i planbeskrivningens olika kapitel. De flesta ändringarna består av rättelser av sakfel, uppdatering av aktuella uppgifter och förtydliganden av olika uppgifter.

Större ändringar och tillägg utöver ändringar i riktlinjer som görs är följande:

Förordet skrivs om.

Kapitel 1: Den digitala plankartan beskrivs utförligare.

Kapitel 3: Uppdatering av olika uppgifter görs.

Kapitel 4: Ett avsnitt om renskötseln i kommunen läggs till.

Kapitel 5: Se ovan.

Kapitel 6: Inriktningen att förtäta bebyggelsen i tätorter utvecklas. Skillnaden tydliggörs mellan befintliga verksamhetsområden som har stöd i detaljplan jämfört med befintliga verksamheter som bedrivs med tidsbegränsade tillstånd enligt miljöbalken.

Kapitel 7: Riktlinjerna för täktverksamhet kompletteras. Texten avseende LIS-område inom Åstöns naturreservat kompletteras med uppgift om nya reservatsföreskrifter.

Kapitel 9: Texterna om gång- och cykeltrafik och kollektivtrafik utvecklas.

Kapitel 10: Naturvårdsavtal som skyddsform beskrivs. Renskötseln som ett allmänintresse beskrivs också.

Kapitel 11: Bullersituationen i kommunen beskrivs utförligare. Riskområden för ras, skred och översvämningar redovisas, liksom jordartsförhållandena i kommunen. Även hälsorisker intill SCA:s anläggningar i Östrand behandlas.

Kapitel 12: Komplettering av fakta och utvecklingsbehov görs i avsnitten om vatten- och avloppsförsörjning.

Källförteckningen kompletteras.

Kompletteringar och ändringar i den digitala plankartan

Viktiga kollektivtrafikstråk och viktiga knutpunkter i kollektivtrafiken redovisas.

Fliken ”Ras- skred- och översvämningrisker kompletteras med en jordartskarta.

Fliken ”Övrigt planeringsunderlag” kompletteras med redovisning av naturvårdsavtal.

4. Sammanfattning av skriftliga yttranden med kommentarer

Under ordinarie utställningsperiod till den 16 maj 2018 inkom 26 skriftliga yttranden. Därefter inkom fyra yttranden från kommunala nämnder samt två övriga yttranden som inkom ett par dagar för sent. Samtliga 32 yttranden har kommenterats. I följande avsnitt i detta kapitel summeras och kommenteras de 32 yttrandena. Yttrandena har kategoriserats enligt tabellen nedan:

Kategori	Antal
A. Statliga myndigheter *	4
B. Region och kommuner	4
C. Kommunala nämnder och bolag	5
D. Näringsliv, organisationer och ideella föreningar	9
E. Privatpersoner	10

* Yttranden som bifogats med länsstyrelsens yttrande räknas inte som ett eget yttrande.

Yttrandena har fått ett nummer som är det som registrerats i kommunens ärendehanteringssystem LEX. I de fall sidhänvisningar förekommer i synpunkter och kommentarer på följande sidor avser de i sidnummer i planförslagets utställningsversion. Sidans läge ha ändrats i antagandeverisionen.

Omfattning och innehåll i synpunkter från utställningen är betydligt färre jämfört med samrådet. Räknat i antal yttranden är det ca 60% färre från utställningen. Det tyder på att många som yttrat sig under samrådet är nöjda med hur kommunen har anpassat planen till utställningen.

A. Statliga myndigheter

Nr		Synpunkter från	Ämne/synpunkt	Kommentar
16	1	Länsstyrelsen Väster-norrland	Angående riksintresse för ny järnväg. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen ska redovisa överenskommelsen mellan Trafikverket och kommunen, om att det ska ske samråd med Trafikverket när kommunen behandlar lovansökningar inom järnvägs-korridoren.	Överenskommelsen kommer att redovisas i antagandehandlingen, kapitel 10 i avsnittet om riksintressen för kommunikationer
	2		Angående riksintresse för flyg. Vid exploatering av området Unä 2, ska riksintresset för flyget tillgodoses. Samråd ska ske i tidigt skede med flygplatsen.	Samråd ska ske i ett tidigt skede när detaljplanering aktualiseras.
	3		Kommunikation väg - E4 Länsstyrelsen anser att kommunen ska redovisa lämplig angöring till E4, för området Unä 9, Torsboda Syd.	Se kommentar under Trafikverkets synpunkter.
	4		Riksintresse för rennäringen Sametinget är den statliga myndighet som ska arbeta för att förbättra de svenska samernas möjligheter och länsstyrelsen anser att Sametingets synpunkter är viktiga att framhålla i en planprocess. Sametingets yttrande i tidigare skede biläggs i sin helhet detta granskningsyttrande, eftersom kommunen inte bemött tingets synpunkter. Vidare kan länsstyrelsen inte se att Timrå kommun haft samråd med aktuella samebyar. Sverige som stat har ett långtgående ansvar för att värna sin ursprungsbefolkning, samerna. Vi ska enligt internationella konventioner och lagstiftning främja samernas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur. En förutsättning för den samiska kulturen är en fungerande naturbetesbaserad rennäring. Samerna har också rätt till inflytande innan beslut som berör den naturbetesbaserade renskötseln fattas. Detta gäller myndigheters planerings- och tillståndprocesser som berör mark- och vatten inom renskötselområdet. Timrå kommun ligger inom detta område och fyra föreslagna LIS-områden ligger inom eller nära området.	Kommunen har uppfattat att länsstyrelsens roll är att redovisa statens samordnade syn på ÖP, både under samråds- och utställningsskedena. Detta gör länsstyrelsen efter att ha begärt in yttranden från berörda statliga myndigheter. Det kan då innebära att länsstyrelsen bara redovisar en del av de synpunkter som sektorsmyndigheterna redovisar. Planupprättaren har tyvärr inte uppfattat att Sametinget har en särställning i detta sammanhang. För att tillgodose länsstyrelsens och Sametingets synpunkter skickades därför ett brev till de fyra berörda samebyarna efter att kommunen fått Sametingets yttrande under utställningsskedet. Kommentarer avseende LIS-områdenas eventuella påverkan på riksintressena görs under rubriken Område för landsbygdsutveckling i strandnära läge.
	5		Natura 2000-områden Det bör tydliggöras i översiktsplanen att Natura 2000-områden inte bara är en form av riksintresse utan är ett riksintresse.	Förtydliganden ska göras i antagandehandlingen.

		Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas att Indalsälvens delta är ett Natura 2000-område, men att gränserna är olika i relation till riksintresse naturvård. Det ska även tydligt framgå hur kommunen avser att tillgodose riksintresset Natura 2000.	I tabell 7 på sid 89 redovisas att delar av Indalsälvens delta är ett Natura 2000-område. Där redovisas också att ÖP inte innehåller några åtgärder som påverkar något Natura 2000-område. Därmed tillgodoses riksintresset.
6		Naturvård och Friluftsliv Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt att göra ett generellt ställningstagande i avvägning mellan riksintressen, t ex att säga att riksintresset för friluftsliv alltid går före riksintresset för naturvård i Indalsälvens delta. Länsstyrelsen anser att det ska avgöras i varje enskilt fall beroende på vilka värden som påverkas av den nya markanvändningen, det vill säga vad som ska göras och på vilken plats som väljs för ny exploatering. Ofta kan de båda riksintressena samverka.	Ofta kan riksintressena samverka, men kommunen vidhåller sin uppfattning att vid eventuella konflikter mellan riksintressena för friluftsliv och naturvård inom Indalsälvens delta ska friluftsentresset ha företräde.
7		Riksintressen kulturmiljövård Kommunen anger att en del byggnader inom riksintresset Vivstavarv är i dåligt skick och kan behöva rivas. Länsstyrelsen anser att en antikvarisk bedömning ska göras avseende byggnaderna innan nya åtgärder vidtas på området. <i>I översiktsplanen anges; Värdefulla miljöer och objekt ska bevaras så långt det är möjligt med hänsyn till byggnadernas skick och behoven av förändring. Länsstyrelsen ställer sig frågande till vilka behov av förändring som avses. Inget förslag på ny användning framgår av ÖP och därmed kan länsstyrelsen inte ta ställning avseende miljöpåverkan.</i>	När fastighetsägare ansöker om rivningslov ska kommunen påminna denne om skyldigheten att vårda sin fastighet. Behov av antikvarisk bedömning innan ansökan prövas ska ske i samråd med länsstyrelsen. Länsstyrelsens synpunkt avser en av riktlinjerna för kulturmiljövård i kapitel 13. Riktlinjen ska tillämpas framgent om t ex ansökningar om rivningslov inkommer. I planen på sid 119 finns exempel på när riktlinjen kan komma att tillämpas.
8		Miljö kvalitetsnormer för vatten, MKN Länsstyrelsen anser att kommunens skrivning med texten – <i>översiktsplanen får inte medföra att statusen för vattenförekomster försämrats</i> - inte är tillräcklig i relation till vad Vattenmyndighetens åtgärdsprogram (åtgärd 6) anmodar kommunerna att genomföra. Kommunen behöver enligt åtgärdsprogrammet <i>genomföra sin översikts- och detaljplanering [...] så att den bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas</i> . Föreslagna utvecklingsområden för boende, näringsliv respektive LIS utgör potentiellt en påverkan på status för berörda vatten-	Kommunen anser att det är svårt i en ÖP att bedöma om utvecklingsområdena i planen riskerar att försämrats status för MKN. Detta eftersom konkreta planer på åtgärder och tekniska lösningar inte finns. Riktlinjen på sid 26 kommer att omformuleras så att det framgår att vid plan- och lovärenden ska det tillses att beslutade normer och vid tillfället gällande förvaltningplan med åtgärdsprogram följs. Bestämmelserna i 5 kap. miljöbalken och 2 kap. 10§ plan- och bygglagen ska följas.

		områden och därmed potentiella möjligheter att MKN för vatten ska kunna följas. Länsstyrelsen anser att det svårt att utifrån kommunens skrivningar i kapitel 5, MKB och bilaga 4 vara övertygad om att förslagen till utvecklingsområden verkligen inte försämrar status eller att MKN ska kunna följas/uppnås i de enskilda fallen. Länsstyrelsen anser därför att frågan om MKN vatten, alltid ska lyftas i kommande lov, plan- och tillståndsärenden avseende ny eller ändrad markanvändning.	
9		Område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) Länsstyrelsen anser att områdena Ula 1, Ula 2 och Ula 3 samt Ula 16 inte är lämpliga för ny markanvändning eftersom riksintresse för rennäring berörs och samråd inte skett med samebyarna.	Kommunen har i utställningshandlingen tydliggjort behovet av tidiga samråd i kapitel 7 under resp. LIS-område. Se sid. 59, 60 och 63. Kommunen har gett samebyarna möjlighet att komma med synpunkter under utställningsskedet, vilket redovisas under avsnittet Riksintresse för rennäringen. Kommunen kommer att ha samråd med samebyarna om och när exploatering planeras inom något av de LIS-områden som berör rennäringens riksintressen.
10		I samband med exploatering av utpekade LIS-områden ska kommunen visa att MKN vatten inryms.	Se punkt 8 ovan.
11		Säkerhet och krisberedskap Finner det svårt att få en bild av vilka avvägningar kommunen gör kring just säkerhet eftersom olika aspekter redovisas på olika ställen i planen. Det försvårar att få en bild kring vilka avväganden kommunen gör i olika frågor.	ÖP har strukturerats på ett sätt som innebär att säkerhetsaspekter redovisas i flera kapitel, men avväganden görs.
12		Klimatanpassning Länsstyrelsen anser att kommunen bör redovisa vilka avväganden kommunen gör i de fall samhällsviktig verksamhet planeras att lokaliseras där risk för översvämningar från havet finns. Normalt bör samhällsviktig verksamhet ha ännu större säkerhetsmarginaler än vanlig bebyggelse.	Om det blir aktuellt får tillsvidare en särskild bedömning göras i varje enskilt fall. När erfarenhet av riktlinjerna finns och när ny kunskap om effekterna av klimatförändringar presenteras, kan riktlinjerna i kap. 5 revideras och förtydligas i särskilda beslut.
13		Risker i samband med exploatering i närhet till vägar Länsstyrelsen anser att kommunen alltid i samband med planarbeten ska göra risk-	Riktlinjen i kap. 5 på sid. 27 under rubriken Bebyggelse generellt ändras så att det framgår att riskanalyser alltid ska göras i samband med

		bedömningar avseende den nya markanvändningens innehåll/ funktion. Riskbedömning alternativt riskanalyser får bli avgöra när avstånd till väg och järnväg bestäms.	planarbeten i närheten av vägar.
14		<p>Miljöfarlig verksamhet</p> <p>Översiktsplanen lyfter frågan om var nya bostäder i närheten av verksamheter som hanterar kemikalier ska placeras. Länsstyrelsen efterfrågar kommunens tydliga viljeinriktning i detta sammanhang, vilket kan underlätta framtida planering. Det är inte riktigt tillfyllt att hänvisa till utfall i miljötillståndsprövningar.</p> <p>Länsstyrelsen efterlyser kommunens viljeinriktning avseende utveckling av närområdet till SCA Östrand när det gäller bostäder eller annan bebyggelse. Det underlättar kommande planarbeten och bör ske oavsett vad miljötillstånden säger.</p>	Kommunens viljeinriktning är att inte tillåta några nya bostäder eller annan bebyggelse inom detaljplanen för Östrandsberget. Flera bostadshus närmast fabriken kommer att behöva lösas in när ny järnväg ska dras väster om fabriken. På ömse sidor om E4, väster om det planerade bioraffinaderiet, finns ca 12 småhus som inte omfattas av detaljplan. Även här kan inlösen bli aktuellt för en del av dessa hus när ny järnväg ska byggas. Några bygglov för större åtgärder kommer inte att beviljas inom området som saknar detaljplan.
15		<p>Buller</p> <p>Länsstyrelsen finner att det saknas uppgifter i översiktsplanen om var buller kan utgöra ett problem och därmed också eventuella planerade åtgärder. Det saknas således en beskrivning av hur kommunen strategiskt avser arbeta med att begränsa buller.</p>	I kapitel 11 redogörs för var buller utgör problem. Kommunens strategi är att verksamhetsutövare i samband med tillståndsprövningar redovisar hur bullret kan begränsas vid källan. E4-trafiken är enskilt den bullerkälla som skapar flest buller-störningar för boende. Kommunens strategi är att förtäta bebyggelsen i centrum vilket kan medföra minskad trafik på E4 och därmed minskat buller. Andra åtgärder får prövas i planerad FÖP för Timrås centrum-område.
16		<p>Buller</p> <p>Översiktsplanen ger liten vägledning för framtida arbete med detaljplaner. Kommunens utgångspunkt är att den som orsakar bullret är ansvarig för att åtgärda det. Kommunal planering anges inte som ett styrmedel.</p>	Begränsning av biltrafik utmed vissa stråk via styrmedel i kommunal planering bedöms ge begränsad effekt eftersom kommunen inte kan begränsa E4-trafiken.
17		<p>Buller</p> <p>Länsstyrelsen anser att kommunen ska iakttä försiktighet, med hänsyn till osäkerheten om framtida flygplanstyper och startförfaranden, innan ny bostadsbebyggelse tillåts närmare flygplatsen än tidigare.</p>	Kommunen kommer om behov uppstår att tillåta bostäder närmare flygplatsen än vad som tillåts idag. Den bullerkarta som togs fram i samband med preciseringen av riksintresset för flygplatsen utgör underlag, men kommunen har inget intresse av att försvara flygplatsens framtida utveckling.

18		<p>Ras- och skredrisker, översvämningsrisker</p> <p>I samband med riktlinjer för markanvändning anser länsstyrelsen att kommunen ska identifiera och redovisa områden där det föreligger risk för översvämnning vid höga vattenflöden, ras- och skred.</p> <p>Länsstyrelsen bilägger SGI:s yttrande där bland annat, metoder och viktiga länkar framgår.</p>	<p>På den officiella digitala plankartan är ras-, skredrisker och översvämningsrisker redovisade, främst i tätortsområden. Översvämningsriskerna redovisas för Indalsälven baserat på 100-års flöde. Längs Mjällån och Ljustorpsån finns risker men ÖP innehåller inga förslag på åtgärder i närheten av åarna.</p> <p>På kartan ska under samma flik även jordartskartan redovisas enligt SGI:s förslag.</p>
19		<p>Formalia</p> <p>Länsstyrelsen finner det anmärkningsvärt att kommunen inte redovisar Sametingets yttrande i Samrådsredogörelsen. Inte heller framgår det om samråd skett med samebyar, vilka är aktuella för renskötsel inom kommunens markområde.</p>	<p>Under Riksintresse för rennäringen har kommentarer gjorts varför Sametingets yttrande inte finns med i Samrådsredogörelsen. En del av Sametingets synpunkter bemöttes i länsstyrelsens yttrande efter samrådet..</p>
20		<p>Formalia</p> <p>Kommunens Samrådsredogörelse redovisar inte heller Trafikverkets yttrande i samråds-skedet, avseende verkets egenskap som sakägare (infrastrukturägare för väg och järnväg).</p>	<p>Av samma skäl som för Sametinget har Trafikverkets samrådsyttrande inte kommenterats i samrådsredogörelsen. Flera av Trafikverkets synpunkter har dock funnits med i länsstyrelsens samrådsyttrande och har därmed beaktats.</p>
21		<p>Bostadsförsörjning (utdrag ur länsstyrelsens yttrande)</p> <p>Under rubriken <i>Viktiga förhållningssätt och utmaningar</i> men även på andra ställen i översiktsplanen finns det skrivningar som berör mål med byggande och bostadsförsörjningens utmaningar. Riktlinjer för bostadsförsörjning är så pass viktiga att de ska presenteras i ett eget dokument som också ska beslutas av Kommunfullmäktige. [...] Riktlinjer för bostadsförsörjning kan alltså inte beslutas som en del av översiktsplanen.</p>	<p>Texten i kapitel 2 (sid 13) och i kapitel 5 (sid 26) är inte riktlinjer för bostadsförsörjning enligt lagen om bostadsförsörjningsansvaret för kommuner. Kommunen avser att ta fram sådana riktlinjer men p.g.a. resursbrist har inte arbetet påbörjats.</p>
22		<p>Jordbruksmark</p> <p>Länsstyrelsen anser att översiktsplanens beskrivning av hur jordbruksmarken ska bevaras är bra och genomtänkt.</p> <p>Länsstyrelsen anser därför att föreslagna Ubo som förutsätter att jordbruksmark tas i anspråk, till exempel Ubo 13 och 15, ska undvikas så långt som möjligt. Även mark som för</p>	<p>Kommunen tackar för synpunkten.</p> <p>Två Ubo-områden togs bort efter samrådet. Kommunen anser att det är av stort allmänintresse att kunna erbjuda bostäder i attraktiva lägen,</p>

			närvarande inte brukas kan komma att behövas i framtiden och kan då lätt tas i produktion igen så länge den inte är bebyggd.	för att uppnå kommunens vision, vilket Ubo 13, Ubo 15 och Ubo 16 är.
	23		Framtida bergtäkter Ett antal områden för framtida bergtäkter har markerats på en karta i Söråkersområdet. Länsstyrelsen anser att det ska framgå i riktlinjerna för täktverksamhet att trafiksäkra transportvägar och dess miljöeffekter ska redovisas i samband med täktansökningar.	Riktlinjerna på sid 55 ska kompletteras enligt länsstyrelsens förslag.
	24		Förorenade områden Länsstyrelsen informerar om att det finns möjlighet för kommuner att söka bidrag från Naturvårdsverket för att sanera förorenade områden för att där kunna bygga bostäder, om vissa krav är uppfyllda. Det är önskvärt att tänkbara områden pekas ut i översiktsplanen.	Kommunen har ett område i Fagervik som kunde vara intressant, men det är redan detaljplanelagt och aktuellt område är parkmark i planen. Mot den bakgrunden kommer kommunen inte att peka ut något område i ÖP.
	25		Naturvårdsavtal Naturvårdsavtal utgör ett formellt skydd och bör redovisas på den digitala kartan. Kommunen bör även beskriva skyddsformen. Länsstyrelsen bilägger Skogsstyrelsens yttrande, vilket även innehåller bland annat information samrådspåligt enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.	Avsnittet i kapitel 10 om skyddade områden kompletteras med text som beskriver vad naturvårdsavtal är. Områdena ska också redovisas i den digitala kartan. Riktlinjerna om Bebyggelse generellt (sid 26) säkerställer att förekomst av skyddade områden enligt miljöbalken undersöks vid lov- och planärenden.
	26		Gång- och cykelvägar Det är önskvärt att en gång- och cykelplan redovisas i ÖP och att kommunen prioriterar vilka viktiga stråk som ska genomföras.	Se kommentar under Trafikverkets yttrande.
6	1	Trafikverket	Trafikverket (TRV) konstaterar att verkets synpunkter under samrådskedet inte finns med i samrådsredogörelsen.	På grund av ett missförstånd har kommunen uppfattat att länsstyrelsens roll är att redovisa statens samordnade syn i en ÖP och därför behöver inte kommunen bemöta synpunkter från olika sektorsmyndigheter. Många av Trafikverkets synpunkter har dock framförts i länsstyrelsens yttrande.
	2		TRV saknar en beskrivning i ÖP hur kommunen tar hänsyn till de transportpolitiska målen samt en långsiktig trafikstrategi med helhetsgrepp kring trafikfrågor.	Det har inte bedömts nödvändigt att prioritera den beskrivning och strategi som efterlyses i denna ÖP. Behoven av utveckling av infrastruktur redovisas i kapitel 9.

3		Påpekar att man i planeringen av Unä 4 och Unä 5 i Forsmon behöver bedöma på vilket avstånd från järnvägen som olika verksamheter kan lokaliseras.	I planhandlingen anges att samråd om tillåtet avstånd mellan byggnader och järnväg ska ske med TRV.
4		Avstånd till statliga vägar (E4 och väg 660) måste beaktas vid planering av Unä 2 , Midlanda. Riktvärden är 40 m från E4 och 12 m från väg 660. Motsvarande gäller för Unä 8 Torsboda Nord som ligger intill E4	Förs in i beskrivningarna av Unä 2 och Unä 8.
5		Anser att det inte är lämpligt att förlägga verksamhet som alstrar mycket tung trafik inom Unä 6 , Hamsta, så länge som det saknas en separat gång- och cykelväg.	Frågan får prövas i senare skede. Förhoppningsvis finns det då en gång- och cykelväg längs det avsnitt av väg 648 som är aktuellt.
6		Unä 7 , Bandsjöområdet: Kommunen måste beakta vägens bredd och standard när man ska välja vilken typ av verksamheter som man avser att planlägga för.	Frågan får prövas i ett senare skede.
7		Unä 9 , Torsboda Syd: TRV anser att området bör vara ett utredningsområde istället för ett utpekad näringslivsområde eftersom det inte finns någon framtagen lösning på hur området kan angöras till E4.	Kommunens förslag är att området ansluts vid korsningen med väg 685. Av- och påfarter och bro över E4 ger tillgång till området. En sådan åtgärd förbättrar också trafiksäkerheten vid korsningen. Det kan även finnas andra möjligheter att ansluta området om området ska planeras för verksamheter som inte är transportintensiva. Frågan får vara vilande fram till att tydliga exploateringsplaner finns.
8		Ubo 13 , Gasabäck, bör ha en tillståndspliktig zon på minst 12 meter från vägområdet. Det bör vara en gemensam anslutning till området.	Det är kommunens ambition att det ska uppnås.
9		Vid exploatering av Unä 2 , Midlanda, Sågrundet ska samråd ske i ett tidigt skede med flygplatsen för att säkerställa att riksintresset för flyg kan tillgodoses.	Samråd kommer att ske i ett tidigt skede av planeringen.
10		Riktlinjerna för framtida bergtäkter bör kompletteras med att man i ett tidigt skede måste utreda hur man kan skapa trafiksäkra transportvägar till täkterna innan man går för långt med täktansökningar.	Riktlinjerna kompletteras enligt TRV:s synpunkt.
11		Åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten på väg 648 genom centrala Söråker finns med i förslaget till ny regional transportplan.	Utmärkt.

	12		TRV ska initiera en utredning för att studera lösningar och beräkna kostnader för att bygga en gång- och cykelväg längs E4 över Indalsälvens delta.	Det är positivt. Det avsnitt som är högst prioriterad är mellan Midlanda och Söråkers trafikplatser.
	13		TRV har inte medel för att prioritera beläggning på de grusvägar som kommunen fört fram, väg 691 och 693. Det är enklare att upprätthålla en bra standard genom att bibehålla dem som grusvägar.	Då är det angeläget att en bra standard på grusvägarna upprätthålls året runt.
	14		TRV vill formellt ta ställning till den avsmalnade järnvägskorridor som kommunen och TRV kommit överens om inom projektet "Samordnad planering 3" innan kommunens ÖP antas. Önskar fortsatt dialog med kommunen.	Kommunen kan inte invänta TRV:s ställningstagande. ÖP beräknas bli antagen av kommunfullmäktige under hösten 2018.
	15		Anser att överenskommelsen som träffats om vilka bygglovsansökningar som ska skickas på remiss till TRV ska beskrivas i ÖP.	Överenskommelsen ska redovisas i antagandehandlingen.
	16		Föreslår att kapitel 9 kompletteras med ett avsnitt om gång- och cykelvägar där det framgår vilka gång- och cykelstråk som kommunen prioriterar högt.	En komplettering av texten görs i antagandehandlingen. I den digitala kartan redovisas vilka gång- och cykelstråk som kommunen prioriterar. De är rödmarkerade på kartan.
3, 16	1	Sametinget	Sametinget anser att kommunen inte beaktat synpunkterna som fördes under samrådet och att detta nya yttrande därför ska läsas med det tidigare yttrandet.	En del av samrådssynpunkterna har beaktats i utställningshandlingen. De redovisades i länsstyrelsens yttrande efter samrådet. Övriga synpunkter som inte bemötts kommenteras nedan.
	2		Sametinget anser inte att kommunen ska peka ut LIS-områden inom riksintresse för rennäringen, och pekar på områdena Ula 1, Stor-Laxsjön och Ula 3, Röjesjön.	Se länsstyrelsens synpunkt och kommunens kommentar under avsnittet "Område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)" ovan.
	3		Det framgår inte i ÖP vilka samebyar som finns i kommunen och inte heller om de deltagit planprocessen eller samråd. Anser att det ska säkerställas att samebyarna som sakägare haft möjlighet till inflytande innan planen antas.	Kapitel 4 ska kompletteras med uppgifter om renskötseln och verksamma samebyar inom kommunen. På grund av missen att inte bjuda in samebyarna till samråd och Sametingets och länsstyrelsens kritik för att detta inte skett ska samråd ske med samebyarna om och när exploatering av LIS-områden aktualiseras eller när andra åtgärder inom renskötselområdena planeras.

	4		Anser att kommunen i ÖP tydligt ska redovisa att samebyarna ska involveras i tidiga skeden i alla typer av frågor, t ex strategiska planfrågor, detaljplaner, bygglov, förhandsbesked och övriga frågor rörande ändrad markanvändning.	Kommunen ska bjuda in samebyarna till samråd i ärenden som kan tänkas beröra renskötselområdena. Ärenden i centrala tätorter berör knappast samebyarna. Det införs en riktlinje i kapitel 5 avseende detta.
	5		Rennäringen är både ett allmänt och enskilt intresse. Det allmänna intresset regleras genom att områden som är av riksintresse för rennäringen är utpekade. I yttrandet beskrivs vad som är viktigt för att renskötseln inte ska påverkas negativt, t ex tillgång till det fria betet, inte minst vintertid, samt att det finns funktionella samband i form av flyttleder mellan olika betesmarker. Det enskilda intresset ger samebyarna rätten till att bruka markerna och också upprätthållandet den samiska kulturen. Renskötselrätten ska skyddas vilket innebär att en kommun vid planering av mark måste ta hänsyn till vilka ingrepp som kan accepteras för att rätten inte ska kränkas.	I antagandehandlingen kapitel 4 ska en utförligare beskrivning av viktiga förutsättningar för renskötselns bedrivande göras. Generellt sett behöver kommunen öka sin kunskap om rennäringen och dess koppling till den fysiska planeringen.
	6		Sametinget anser att LIS-områden och områden för vindkraft inte ska pekas ut inom riksintresse för rennäringen. Det ska tydligt framgå att samebyarna ska ha inflytande i processerna för att kunna minimera påverkan på renskötseln.	Kommunen anser att LIS-områden kan pekas ut inom riksintressen oavsett kategori. I plan- och lovärenden prövas om föreslagna åtgärder kan tillgodose berört riksintresse. Se ovan under punkt 3 beträffande samråd. Vindkraftsområdena gäller enligt gällande tematiska tillägg för vindkraft
	7		Anser att samebyarnas renbruksplaner även ska beaktas i kommunens planering.	Det uppskattas om samebyarna skickar planerna till kommunen.
	8		Sametinget anser att klimatanpassning för renskötseln är en fråga för kommunens fysiska planering. Kommunen kan beskriva den aktuella situationen för renskötseln.	Kommunen har i övrigt svårt att se på vilket sätt det är en fråga för den fysiska planeringen.
	9		Sametinget anser att miljö kvalitetsmålet "Storslagen fjällmiljö" är relevant både för länet och för kommunen.	Länsstyrelsen har ansett att målet inte berör länet.
16	1	Skogsstyrelsen (bilaga till länsstyrelsens yttrande)	Det saknas information om naturvårdsavtal. Informerar om att det finns några naturvårdsavtal, biotopskydd och/eller nyckelbiotoper inom områdena Unä 9, Q2 och ett område för framtida bergtäkter.	Det bemöts i länsstyrelsens yttrande. Kommunen tackar för upplysningen. Förekomst av skyddade områden kontrolleras regelmässigt i plan- och lovärenden.

16	2	Statens geotekniska institut, SGI (bilaga till länsstyrelsens yttrande)	<p>Föreslår att planbeskrivningen med ett avsnitt som översiktligt beskriver geologiska och geotekniska förutsättningar inom kommunen som helhet. Texten bör kompletteras med utdrag ur SGU:s jordartskarta.</p> <p>Dessutom bör ÖP kompletteras med en beskrivande text och en karta som översiktligt redovisar områden med identifierade geotekniska riskfaktorer exempelvis ras/skred i berg/jord, erosion och geotekniska frågeställningar relaterade till översvämning.</p> <p>I övrigt lämnar SGI information om olika planeringsunderlag, förslag på vad en strategi som beskriver de geotekniska frågorna ska innehålla. SGI upplyser också om att klimatförändringar i form av ökad nederbörd kan innebära höjda grundvattennivåer och ändrat portryck vilket försämrar jordens hållfasthetsegenskaper</p>	Se kommentar under länsstyrelsens yttrande.
1	1	Försvarmakten	Försvarmakten har inget att erinra.	Noteras.

B. Region och kommuner

Nr		Synpunkter från	Ämne/synpunkt	Kommentar
20	1	Region Väster-norrland	<p>Regionen (RVN) har i ett femsidigt yttrande granskat ÖP utifrån deras regionala utvecklingsansvar. Yttrandet innehåller många positiva omdömen om planen. Nedan redovisas endast de synpunkter där RVN anser att ÖP skulle kunna utvecklas i något avseende.</p> <p>Timrå hänvisar till de övergripande målen i RUS, men ger liten insikt i hur Timrå tar sig an målen i RUS inom olika områden i planen.</p>	<p>I ÖP finns mål att befolkningen ska öka och mark för detta avsätts. Det finns mål eller riktlinjer om att nya tätortsområden ska anslutas till kollektivtrafiknätet samt att de ska förses med gång- och cykelvägar som ska ansluta till befintligt nät.</p>
	2		<p>Anser att Timrå skulle kunna lyfta fram sin roll i regionen tydligare och beskriva de styrkor som kommunen har.</p>	<p>En sådan beskrivning görs i kap. 3 under rubriken "Timrå i världen och regionen".</p>
	3		<p>Anser att planen bättre skulle beskriva sambanden mellan bebyggelseutveckling och kollektivtrafik genom att beskriva de viktigaste kollektivtrafikstråken, bytes- och målpunkter samt behov av förbättringar för kollektivtrafiken.</p>	<p>Nästan alla Ubo-områden ligger i närheten av kollektivtrafiknätet, men turtätheten varierar. Inriktningen är att nätet ska utökas när nya områden byggs ut. Avsnittet i kap. 9 om kollektivtrafik kommer att utvecklas.</p>
	4		<p>Anser att sociala aspekter i högre utsträckning ska genomsyra ÖP, exempelvis genom att tillvarata barns intressen, behov och engagemang i planeringen och hur olika grupper har tillgång till och upplever sig ha tillgång till olika miljöer. RVN lyfter fram kommunens Folkhälsoprogram 2016-2019 och de mål som finns i programmet. Därför bör ÖP i ett långsiktigt planeringsskede verka för att dessa mål uppnås.</p>	<p>ÖP verkar för att flera av målen i programmet ska uppnås. Barn och ungdomars intressen tillvaratas genom målen att utveckla gång- och cykelvägar, kollektivtrafik. Riktlinjerna i kap. 5 avseende boendemiljö stödjer folkhälsoprogrammets mål om tillgänglighet och om barn och ungas möjlighet till daglig fysisk aktivitet.</p>
	5		<p>RVN anser att det är viktigt att arbetet med att precisera järnvägskorridoren genom Timrå fortsätter så att en samsyn nås. Det gäller framför allt avsnitten genom Norrberge och avsnittet mellan Vivstavarvstjärn och Norrberge.</p>	<p>Kommunen har samma uppfattning.</p>
	6		<p>Anser att ÖP borde beskriva hur målen inom ramen för kommunens Livsmiljömål (t ex jämställdhet, tillgänglighet, jämlikhet och social integration) kan uppnås genom att utveckla riktlinjerna i detta avseende.</p>	<p>Riktlinjer finns för tillgänglighet. Det är svårt att utveckla riktlinjer för övriga mål, bl.a. beroende på att det i ÖP inte bestäms upplåtelseformer för bostäder inom olika områden.</p>

			Hur målen kan uppnås får hanteras i andra sammanhang.
	7		ÖP borde i större utsträckning beskriva mötesplatsers betydelse i ett kulturellt sammanhang. De är viktiga för hälsa, social hållbarhet, tillväxt och regional utveckling. Även kommunens egna utbud av kultur och kulturmiljöer bör lyftas fram.
	8		Föreslår att det läggs till en riktlinje om att i samband med investeringar i det offentliga rummet ska en procent avsättas för konstnärlig utsmyckning.
			Det är ingen fråga för ÖP. Ambitioner att främja offentlig konst och andra kulturella uttryck får hanteras i andra beslut.
29	1	Sundsvalls kommun (sent inkommet)	Det är bra att det finns tydligare riktlinjer för bebyggelseplaneringen som i högre utsträckning bidrar till en hållbar utveckling och skapar förutsättningar för ökad andel kollektivtrafikresenärer. Samtidigt är det svårt att utläsa om föreslagna bostadsområden (Ubo) har eller planeras att få kollektivtrafik som möjliggör arbets- och studiependling.
			Nästan alla Ubo-områden ligger i närheten av kollektivtrafiknätet, men turtätheten varierar. Inriktningen är att nätet ska utökas när nya områden byggs ut.
	2		Det är bra att kommunen vill prioritera sträckan Birsta-Timrå vid utbyggnad av ny järnväg mellan Sundsvall och Härnösand.
			Noterat.
	3		Det är mycket viktigt med en fortsatt god och tät dialog om SCA:s expansionsplaner vid kommungränsen eftersom de kan få stor omgivningspåverkan. Påpekar att riksintresset för kulturmiljö, Merlo-Skönvik har höga industrihistoriska värden av gemensamt intresse.
			En god och tät dialog ska hållas inom ramen för detaljplaneringen.
	4		Gällande det mellankommunala intresset att skapa förutsättningar för ett hållbart resande så underlättas det om bostads- och verksamhetsområden lokaliseras intill befintligt kollektivtrafiknät. Det skapar förutsättningar för ökad turtäthet.
			ÖP har den inriktningen. Utöver föreslagna utvecklingsområden har kommunen en strategi att förtäta i befintliga tätortsområden. Samtidigt begränsas möjligheterna pga. närheten till SCA, E4- och järnvägstrafik och de risker och störningar som det ger upphov till.
	5		Kommunen vill i ökad omfattning samverka med Timrå kommun gällande översiktsplaneringen i våra båda kommuner. Det blir aktuellt när Sundsvalls kommuns ÖP ska uppdateras under kommande mandatperiod.
			Timrå kommun ser fram emot en ökad samverkan i ÖP-frågor.
	6		Informerar om att planeringsunderlag för utvecklad översiktsplanering inom havets vattenområden har färdigställts.
			Noterat.

19	1	Härnösands kommun	Anser att det är ytterst angeläget att arbetet med att fullfölja arbetet med att precisera järnvägskorridoren genom Timrå.	Kommunen delar uppfattningen att det är angeläget att arbetet med att precisera korridoren kan fortsätta, men det förutsätter att Trafikverket vill och kan avsätta resurser för detta.
	2		Anser också att det är helt avgörande att Timrå och Härnösand tillsammans med övriga berörda kommuner och regioner inom ramen för det gemensamma bolaget OKB AB verkar för ett dubbelspår på sträckan Gävle – Härnösand.	Timrå kommun är inte delägare i OKB AB. Kommunens ställningstagande om att enkelspår kompletterat med flera långa mötestationer ger tillräcklig kapacitet utgår från järnvägsutredningen.
	3		Utifrån den tvekan Timrå kommun har beträffande ett dubbelspår menar kommunen också det går att finna praktiska lösningar på dessa tekniska frågor som kan tillfredsställa såväl Timrå kommunens omsorg om kommunens utveckling och de prestandakrav som en ny snabb järnväg ställer.	Härnösands kommun synpunkter får hanteras om och när arbetet med att fortsätta preciseringen av korridoren kan fortsätta.
	4		Har noterat de mellankommunala frågor som redovisas i planen och anser att de har hanterats på ett rimligt sätt. Inga intressekonflikter finns i närheten av kommungränsen.	Noterat
15	1	Sollefteå kommun	Kommunen har noterat att Timrå kommun i sin samrådsredogörelse felaktigt konstaterat att planförslaget inverkar negativt på Sollefteå kommuns planering.	I samrådsredogörelsen hade planupprättaren missat ordet "inte".
	2		Anser att Vällingsjö naturreservat där en del ligger i Timrå kommun är intressant för rekreation och besöksnäring och att därför markanvändningen reserveras för detta ändamål.	Detta är felaktigt. En liten del av reservatet ligger i Härnösands kommun, men ingen del ligger inom Timrå kommun.

C. Kommunala nämnder och bolag

Nr		Synpunkter från	Ämne/synpunkt	Kommentar
27	1	Socialnämnden	Anser att områdena Ubo 3,4, 15 eller 16b skulle var lämpliga för byggande av ett nytt vård- och omsorgsboende/ äldreomsorgscenter.	Synpunkten noteras. När detaljplanering påbörjas får frågan aktualiseras.
28	1	Miljö- och byggnadsnämnden	En riktlinje om ny bebyggelse på landsbygden i kapitel 5 bör tas bort. Den avser boendes möjligheter att rikta krav på åtgärder mot lukt buller eller andra störningar från jordbruket. Nämnden menar att det inte är möjligt att förbjuda boende att rikta klagomål mot störande verksamheter. Istället bör risken för uppkomst av klagomål minimeras när beslut om lokalisering av bostäder och verksamheter ska fattas.	Riktlinjen tas bort.
	2		Texten om Ubo 14 i kap 6 är felaktig vad avser uppgiften om att området sanerats från föroreningar. Genomförda undersökningar har påvisat att föroreningar finns kvar.	Texten om Ubo 14 ändras så att det framgår att först måste sanering genomföras till den nivå som krävs för ändrad markanvändning.
	3		Anser att riktlinjen för attraktiva näringslivsområden ska kompletteras med att de ska vara godtagbara och långsiktigt hållbara i övrigt, t ex med hänsyn till vattenskyddsområden.	Ingen komplettering behövs eftersom det följer av kraven i gällande lagstiftning enligt PBL och miljöbalken.
	4		Anser att näringslivsområdet Unä 7 , Bandsjöområdet bör utgå eftersom det ligger inom det planerade tertiära området skyddsområdet för Wifsta vattentäkt. Risken finns att dagvatten förorenas via Öringsbäcken och vidare till Indalsälven.	Tillstånd enligt skyddsföreskrifterna krävs inte om åtgärden eller verksamheten skall tillståndsprövas enligt bestämmelserna om t ex miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd enligt miljöbalken och gällande förordningar. I dessa fall prövas frågan om verksamheten är förenlig med behovet av skydd för vattnet och vilka villkor som ska gälla. Mot den bakgrunden kommer Unä 7 inte att tas bort ur ÖP.
	5		Påpekar att uppgifterna om föroreningsituationen inom omvandlingsområdet DP 12 , Vivstavarv är felaktiga. Området är inte sanerat till mindre känslig markanvändning. Påtalar att det troligen kommer att krävas miljötekniska markundersökningar och vid behov sanering om ny bebyggelse planeras eller om gällande detaljplan ska ändras.	Texten om föroreningssituationen inom området ska ändras. Likaså upplysningar om vad som kan komma att krävas med hänsyn till kvarvarande föroreningar, om markanvändningen ska ändras t ex i samband med en ny detaljplan.

6		Anser att redovisningen på ÖP-kartan av befintliga näringslivsområden måste ändras så att det tydligt framgår vilka områden som detaljplanelagda för industriändamål jämfört med områden utanför tätorterna där tidsbegränsade tillståndspliktiga verksamheter bedrivs. Detta ska också tydliggöras i planhandlingen.	Skillnaden kommer att förtydligas i planbeskrivningen kapitel 6, men någon ändring görs inte i kartan.
7		Anser att texten om omvandlingsområden ska ändras så att det framgår att det varken utifrån ekonomiska skäl eller hälsomässiga skäl i dagsläget är försvarbart att ansluta något område till det kommunala VA-nätet.	Det kommer att förtydligas.
8		Anser att riktlinjerna för bostäder i LIS-områden ska kompletteras med en uppgift om ungefärligt mått för en zon som ger fri passage till och från vattnet.	I samband med detaljplanering av LIS-områden ska tillgängligheten till strandzonen säkerställas.
9		Meddelar att efter revideringen av reservatsbestämmelserna för Åstöns naturreservat, 2016-06-13 finns det nu möjlighet ge tillstånd för serviceanläggningar. Nuvarande skrivning i kapitel 10 kan därför tas bort.	Texten i planhandlingen kommer att ändras enligt förslag.
10		Texten om buller är formulerad så att den bara gäller tillståndspliktiga verksamheter.	Texten ändras så att det framgår att alla verksamheter som omfattas av miljöbalkens bestämmelser ska åtgärda bullret vid källan så att det inte blir störande för omgivningen.
11		Rättelse behövs i texten om antalet reningsverk.	Texten ändras i antagandehandlingen
12		Dagvattenhanteringen i Vivsta industriområde behöver lösas långsiktigt och det kräver engagemang från flera förvaltningar och bolag,	En komplettering görs i kapitel 12.
13		Angående genomförande av ÖP enligt kapitel 14 är det positivt att VA-plan och dagvattenplan tas med i prioriterade åtgärder för genomförande av ÖP. Förslag ges på vad som är viktigt att fokusera på i det fortsatta arbetet.	Synpunkterna får beaktas när arbetet med de nya planerna ska starta.

31	1	Kultur- och tekniknämnden	Det är positivt att ÖP tar upp vikten av att det i samband med detaljplanering tillskapas utrymme för lokala platser för snötippor i bostads- och industriområden, men anser att det bör skapas större "central-snötippor" i t ex Söråker och Timrå centrum eftersom de riskerar att trängas undan vid förtätning. Det gör kommunens snöhantering mer kostnadseffektiv och miljömässigt bättre.	I ÖP föreslås att en fördjupad översiktsplan för centrala Timrå ska tas fram. I denna får frågan om områden för snötippor behandlas. Beträffande Söråker bör det vara möjligt att hitta en eller flera lämpliga platser utan att det behöver behandlas i en ÖP.
	2		Anser att resurser borde avsättas för att ta fram en gång- och cykelstrategi kopplat till den nya ÖP för att skapa ett sammanhållet gång- och cykelstråk kopplat till viktiga målpunkter.	I ÖP finns riktlinjer för utbyggnad av gång- och cykelvägar till nya utvecklingsområden. På ÖP-kartan redovisas förslag på utbyggnad av så kallade felande länkar. Texten kommer att utvecklas i kapitel 9 avseende gång- och cykelvägar.
	3		Anser att kommunen borde ta fram en strategi för laddinfrastruktur kopplat till ÖP. I strategin bör ställning tas till vilken roll kommunen ska i förhållande till privata aktörer.	Ett bra förslag som kultur- och tekniknämnden bör lämna till kommunstyrelsen som får avgöra om en strategi ska tas fram. Behandlas inte i ÖP.
	4		Anser att det inte räcker med attraktivt placerade hållplatser som det nämns i ÖP utan att det krävs en ökad turtäthet för att resandet med kollektivtrafik ska öka.	Citat från ÖP: "Generellt sett bör alla nya bostads- och näringslivs-områden få tillgång till regelbunden kollektivtrafik med rimliga avstånd till närmaste busshållplats." Det finns således inget i ÖP som är emot en ökning av turtätheten.
	5		Anser att det borde avsättas resurser för en förstudie var framtidens skolor och förskolor ska lokaliseras kopplat till ÖP och utvecklingsområden.	Bra förslag. Initiativet till en sådan utredning bör initieras av barn- och utbildningsnämnden. Det är inget som hindrar att förskolor lokaliseras inom de större föreslagna utvecklingsområdena för bostäder.
	6		Påpekar att en rättelse ska göras avseende en formulering på sid 113 om kommunens miljöplan.	En rättelse görs enligt förslaget.
	7		Påpekar att kommunens framtida utveckling kommer att medföra högre driftskostnader inom en mängd områden samtidigt som det är av stor vikt att det reserveras medel för att minska kommunens underhållsskuld.	Synpunkten noteras, men detta är främst en politisk fråga. Genomförandet av ÖP kräver olika politiska beslut. Då får i samband med budgetarbetet årliga avvägningar göras av vad som ska prioriteras.

32	1	Barn- och utbildningsnämnden	Nämnden har inga invändningar mot ÖP-förslaget.	Noteras
21	1	MittSverige-Vatten & Avfall och Timrå Vatten	<p>Har mest synpunkter på formuleringar i olika avsnitt av planen och MKB som bör ändras eller tas bort.</p> <p>Sid 13 om utbyggnad av det kommunala VA-nätet.</p> <p>Sid 26 om riktlinjer för Bebyggelse generellt.</p> <p>Sid 31 och 32 om Riktlinjer för tätortsområden.</p> <p>Sid 37-48 om beskrivningarna för utvecklingsområden och möjligheterna att ansluta områdena till befintligt VA-nät eller om särtaxa behöver användas.</p> <p>Sid 55 om riktlinjer för täktverksamhet, första punkten.</p> <p>Sid 57 om omvandlingsområden.</p> <p>Sid 104 och 111 om vattenförsörjning.</p> <p>Sid 112 om befintligt spillvattensystem och dagvattensystem.</p> <p>Sid 113 om utvecklings- och utredningsbehov och sid 114 om avfallshanteringsystem.</p> <p>Sid 121-122 om framtagande av VA-plan och dagvattenplan: MSVA ser positivt på framtida samarbete angående planerna men anser att tidsplanen är tuff. Därför bör formuleringen om målsättningen att det ska vara klart senast under 2019 ändras så att det mer uttrycks som en ambition.</p>	<p>Kommunen redovisar nedan hur synpunkterna hanteras.</p> <p>Texten tas bort.</p> <p>En ny riktlinje införs enligt MSVA:s förslag.</p> <p>Takten på när detaljplaner kan ändras är svår att förutse. ÖP-texten kompletteras så att det tydliggörs att förutsättningarna för dagvatten-hantering när planer ska ändras.</p> <p>En översyn av texterna ska göras enligt MSVA:s förslag.</p> <p>Riktlinjen kompletteras enligt MSVA:s förslag.</p> <p>Texten ändras så att det framgår att behovet av VA-försörjning bestäms av miljö- och hälsoskyddsskäl.</p> <p>Texten ändras enligt MSVA:s förslag.</p> <p>Texterna kommer att justeras i huvudsak enligt MSVA:s förslag.</p> <p>Texterna ändras enligt MSVA:s förslag på sid 113 och på sid 114 görs en kommentar om pågående utredning.</p> <p>Formuleringen ändras.</p>

	2		<p>MSVA har också några synpunkter på MKB. Sid 16: utvecklingsområden för näringsliv, angående motsägelsefull formulering i andra stycket.</p> <p>Sid 18-19 om järnvägskorridorens påverkan på vattentäkten. Påstår att korridoren som valdes tangerar vattenskyddsområdet.</p> <p>Sid 20 om planförslagets påverkan på miljömål. MSVA önskar en viss omformulering av texten.</p>	<p>Nuvarande formulering är en felskrivning och ska ändras.</p> <p>Detta är felaktigt, vilket MSVA bekräftat i mejl.</p> <p>Texten ändras enligt MSVA:s förslag.</p>
	3		<p>Unä 7: Kommentarer att området ligger inom kommande skyddsområde för vattentäkten.</p>	<p>Det är noterat och införs i beskrivningen av området.</p>
	4		<p>Kartan som visar omfattningen av skyddsområdet är felaktig.</p>	<p>Kartan kommer att ändras om vi får tillgång till underlag för att ändra gränsen.</p>

D. Näringsliv, organisationer och ideella föreningar

Nr		Synpunkter från	Ämne/synpunkt	Kommentar
14	1	Raedtievaerie sameby	Upplýser om att inom Timrå kommun har Frostviken tre samebyar, Voernese, Ohredahke samt Raedtievaerie som genom långvarigt bruk upparbetat sedvanerätt för vinterbete inom kommunen. De tre samebyarna har inga fastställda gränser sinsemellan och därmed kan var och en av oss utnyttja samma områden för vinterbete.	Kommunen tackar för informationen och antar att Voernese och Ohredahke samebyar i mångt och mycket samtycker i er samebys synpunkter.
	2		Samebyn har läst Sametingets remissvar och samtycker till Sametingets synpunkter.	Noterat. Se kommentarer under Sametingets yttrande.
	3		Anser att rennäringens riksintresseområden är av yttersta vikt för en fungerande renskötsel. Även betesmarker mellan och omkring riksintresseområdena är också viktiga ur ett renbetesperspektiv.	Samebyarna ska kontaktas i tidiga skeden i frågor som rör ändrad markanvändning i enlighet med kommentarerna under Sametingets yttrande.
	4		Klimatpåverkan för rennäringen är idag betydande. Det betyder att områden inom kommunen som nu utnyttjas mer sporadiskt kommer i framtiden att tas i bruk, vilket betyder att samebyn som sakägare kan bli mer berörd av kommunens utveckling.	Synpunkten är noterad.
24	1	SCA Skog	Det finns behov av att utreda bullersituationen om Ubo 7, Golfbanehyllan planeras för bebyggelse eftersom verksamheten vid plantskolan är bullrande.	Bullersituationen ska utredas i god tid inför eventuell detaljplanering.
	2		I samband med fabriksutbyggnaden har en ny vedplan tagits i bruk. Verksamheten på vedplanen är störande och framhåller att det finns risk att bullret kan upplevas som störande inom Ubo 15 och 16 i Vivstavarv.	Bullersituationen ska utredas i god tid inför eventuell detaljplanering.
	3		Understryker att den framtida järnvägs-korridoren inte inskränker möjligheterna för att etablera ett bioraffinaderi, SCA förutsätter också att ÖP inte påverkar detaljplanearbetet för bioraffinaderiet.	Trafikverket, kommunen och SCA är överens om en precisering som inte ska inskränka på möjligheterna att etablera det planerade bioraffinaderiet. ÖP kommer inte heller att påverka detaljplanen.
	4		Anser att riktlinjerna om skogsbruk i kapitel 7 kan medföra risk för tolkningsproblem då vissa meningar inte är helt i överensstämmelse med skogsvårdslagen.	Meningen som kan misstolkas tas bort.

	5		<p>Betonar vikten av att befintliga verksamheter inom riksintresseområden ska kunna fortsätta och utvecklas vidare. Anser att verksamhet inom de områden som också är utpekade som verksamhetsområden ska kunna bedrivas fortsättningsvis.</p> <p>Anser också att de dispensmöjligheter från strandskyddet som anges inom riksintresset för Ljustorpsån- Mjällån är alltför snävt avgränsade och att detta kan leda till problem. Även andra anläggningar och verksamheter ska kunna medges dispens efter en intresseavvägning i det enskilda fallet.</p>	<p>Fortsatt verksamhet för de tillståndspliktiga verksamheter som SCA har inom riksintresset får prövas när SCA ansöker om fortsatt tillstånd.</p> <p>Kommunen kan inte ange andra skäl för dispens från strandskyddet än vad som anges i miljöbalken. De föreslagna dispensskälen bedöms falla under skälet annat allmänt intresse.</p>
11	1	Timrå bygderåd	Anser att området vid Y-et bör ha någon form av fritidskaraktär och inte vara helt kommersiellt inriktat. Anser också förtäringsmöjligheter läggs intill Y-et jämfört med alternativet inom deltaområdet närmare havet.	De synpunkter som förs fram har inte behandlats i ÖP.
	2		Anser att det är märkligt att det inte finns några planer på helårs- och serviceboenden på landsbygden.	I ÖP finns flera förslag på områden för boende på landsbygden i de så kallade LIS-områdena (Ula-områden). Riktlinjerna för ny bebyggelse på landsbygden i kapitel 5 medger också att ny bebyggelse kan prövas. Där- emot vill inte kommunen lokalisera serviceboenden i mer perifera lägen.
12	1	Timrå naturskydds-förening	Anser att ÖP innehåller lite om friluftsliv och mycket om näringsliv.	Ett starkt näringsliv är viktigt för kommunens utveckling.
	2		<p>Det är angeläget att fina naturområden avsätts för friluftsliv, t ex i deltat och strandnära lägen.</p> <p>ÖP innehåller förslag att anlägga stugbyar, vilket omintetgör möjligheterna att utveckla sammanhängande vandringsleder som flera ideella organisationer vill.</p>	<p>Det finns redan många områden avsatta för friluftsliv, t ex alla naturreservat, och riksintresseområden för friluftsliv och naturvård .</p> <p>Med stugbyar avses förmodligen de LIS-områden som finns i planen. Organisationer är välkomna att komma med förslag på var vandringsleder ska utvecklas, men något ställningstagande görs inte i ÖP.</p>
	3		Grönudden skulle kunna utvecklas som utflyktsmål genom att röja och skylta det nätverk av småstigar som finns. Dessutom finns en förbindelse under broarna via Y-et till Såggundet där det också finns småvägar och stigar.	Några planer på att röja stigar finns för närvarande inte. Vad gäller Såggundet är det utpekad som ett näringslivsområde i ÖP.

	4		Anser att förslaget att bygga stugor, service och fritidshus på Åstholmen förminskar värdet av reservatet som besöksmål eftersom reservatet måste öppnas för biltrafik. Anser att Åstholmen ska införlivas i naturreservatet	Det finns redan stugor på Åstholmen, men det finns inget förslag att bygga fler stugor eller andra anläggningar. Det är något som ska utredas. Fortifikationsverket äger Åstholmen och därför kan Åstholmen för närvarande inte införlivas i reservatet.
30	1	Timrå naturskyddsförening (för sent inkommet)	Anser att ÖP måste kompletteras med ett kapitel om naturvård. Där måste det framgå hur den tätortsnära skogen ska skötas. Ett avsnitt om behovet att skydda biologiskt värdefull mark bör också finnas med.	Naturvård behandlas bl a i kapitel 10 och någon nytt kapitel ska inte läggas till. Kommunfullmäktige antog 2012 "Mål för skogsskötsel och naturvård i Timrå kommun". Se vidare på sid. 32 i ÖP. Kommunen har inventerat flera områden med höga naturvärden under 2016 och även tidigare, vilket länsstyrelsen känner till.
10	1	Timrå Naturskyddsförening och Lövberg gårdsproduktion	Redovisar i ett tvåsidigt yttrande sina synpunkter på delar i ÖP som skissas för deltaområdet. Kortfattat är de kritiska till förslaget och vill deltaområdet vid Y-et och Kråkholmen på Söråkerssidan utvecklas till ett upplevelsecentrum för besökare med skyltade naturstigar, guidade turer med mera.	En del påståendena i yttrandet är direkt felaktiga. Det finns inga planer på etableringar på Grönudden. Det är ett utredningsområde vilket innebär att det ska utredas om det är lämpligt bl a med hänsyn till naturvärden. Ingen del av Kråkholmen ska förvandlas till logistikpark, inte heller den del som ligger inom naturreservatet. Kråkholmen ingår i den fördjupade översiktsplan som togs fram 2010 och som inte behandlas i denna ÖP. Hela Kråkholmen utgör naturmark och den planen utgör inget hinder för utveckling enligt de synpunkter som framförs. Däremot är Såggrundet inklusive området vid Y-et utpekade som ett framtida näringslivsområde. Inriktningen är att området vid Y:et ska utvecklas för besöksnäring, medan den norra delen i första hand utvecklas för övrigt näringsliv.
18	1	Intresseföreningen Y:ets Framtid	Av ÖP går det inte att utläsa att området vid Y-et i framtiden kommer att vara ett område för besöksnäringen. Det är klassat som ett område för näringslivetableringar. Föreningen vill att det med Y:et som dragkraft skapas ett område där naturupplevelser, fiske förtäring kan erbjudas. Föreningen anser att Y:et och dess närområde är alldeles ypperligt för att utveckla kommunens besöksnäring.	Området Unä 2 är ett utvecklingsområde för näringsliv i ÖP. I ÖP läggs inte fast vilken typ av verksamheter som är lämpliga, men inriktningen är att området vid Y:et ska utvecklas för besöksnäring, medan den norra delen i första hand utvecklas för övrigt näringsliv. ÖP utgör alltså inget hinder för att utveckla området enligt föreningens synpunkter.

23	1	LRF kommun-grupp Timrå	<p>LRF kommungrupp har i ett femsidigt yttrande redovisat olika argument mot förslaget i ÖP att tillåta bostäder på jordbruksmark inom områdena Ubo 13, Gasabäck och Ubo 15 och 16, vid Vivstavarv. Kortfattat förs bl a följande argument fram:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det innebär ingen långsiktigt god hushållning med mark och vatten. - Det försämrar möjligheterna för Timrås egna lantbruksföretagare och kan inte heller ses som någon framgång för en kommun som vill vara företagervänlig även mot jordbruksföretag. - Jordbruksmark får endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på annat sätt. <p>Gruppen vill att kommunen i ÖP istället fokuserar på att hitta alternativa platser till de tre Ubo-områdena.</p>	<p>Kommunen anser att det är av stort allmänintresse att de kvarvarande Ubo-områdena på jordbruksmark inte tas bort ur planen. För att kommunen ska vara attraktiv för boende måste kommunen kunna erbjuda bostäder i attraktiva lägen. Därför bedömer kommunen att allmänintresset att kunna erbjuda mark för bostadsbebyggelse i detta fall väger tyngre än att inte ta jordbruksmark i anspråk.</p> <p>Det är inte möjligt att i denna ÖP peka ut alternativa områden, eftersom det innebär att ett nytt planförslag måste skickas ut på samråd.</p>
13	1	E.ON Energidistribution AB	<p>Noterar att kommunen beaktat synpunkterna som framfördes under samrådet och har inga ytterligare synpunkter.</p>	<p>Noterat</p>

E. Privatpersoner. Inga personuppgifter redovisas.

Nr		Synpunkter från	Ämne/synpunkt	Kommentar
5	1	Personer nr 1	Tycker inte om planerna på att utveckla området Ubo 4, Böleskogen för byggnationer, med tanke skogsområdets betydelse för rekreation samt att det används för skolans verksamhet.	Området är stort och hela området kommer inte att bli bebyggt. I samband med detaljplanering ska rekreationsintressena beaktas. Det allmänna intresset att öka bostadsbebyggelsen väger tyngre.
7	1	Personer nr 2	Motsätter sig "landskapsutveckling" på fastigheten Åstön x:x eftersom det kräver att trafik måste passera över ägarens gårdsplan. Det gäller även LIS-området Ula 13 .	LIS-området Ula 13 berör inte södra delen av Inre Tynderösundet och er fastighet. Det finns inget förslag i ÖP som kommer att innebära risk för ökad trafik över er fastighet.
2	1	Personer nr 3	Anser att trafiksäkerhetshöjande åtgärder måste genomföras på väg 684 genom Söråker eftersom planen innehåller förslag på områden för bostäder. Påstår att buller, trafikflöde och hastighetsöverträdelse har ökat längs vägen.	Kommunen planerar att tillsammans med Trafikverket genomföra vissa åtgärder för att öka trafiksäkerheten enligt genomförd utredning. Åtgärder på kort sikt planeras inom de kommande 2-5 åren. Omfattningen är inte klar ännu. Trafikmätningar visar att medelflödet (ådt) ökat med 420 fordon/dygn mellan 2004 och 2016 till 3960 fordon/dygn genom Söråkers centrum.
	2		Är positiv till att hela Åstön blir naturreservat	Hela Åstön ska inte bli naturreservat. Gränserna för det befintliga reservatet har inte ändrats.
4	1	Person nr 4	Vill att LIS-området Ula 4, Bölesjön utökas genom ett nytt delområde vid sydvästra delen av sjön inom ägarens fastighet.	En utökning av området är inte möjligt utan att planen skickas ut på nytt samråd och det är inget som prioriteras. Förleder ingen ändring i ÖP.
9	1	Person nr 5	Har en fråga om "prickmarken" på fastigheten hon äger enligt gällande detaljplan har tagits bort. Frågar också om vad som gäller för tätortsområden enligt ÖP.	Ingen fråga för ÖP. Detaljplanen har inte ändrats. Prickmarken ligger kvar. Inom tätortsområden ser kommunen positivt på förtätning, t ex genom ändring av detaljplaner.

8	1	Personer nr 6 Grupp som vill skapa en vandringsled från Söråker till Åvikebruk	Gruppen redovisar förslag om lokalisering av vandringsled. De redovisar också i vissa fall mer specifika önskemål. Dessutom vil de att vid planering av nya områden för bostäder ska reserveras mark genom områdena så att leden blir så rak som möjligt	Kommunen är positiv till tanken på att etablera en vandringsled. Det specifika önskemålet att lägga in en vandrings slinga på Såggrundet är inte aktuellt eftersom det i ÖP har lagts ut ett framtida näringslivs-område, Unä 2 , på Såggrundet. En passage genom Kråkholmen och vidare till strandpromenaden i Söråker kommer inte att vara tillåtet genom Söråkers hamn- och industriområde. För övriga önskemål är det lämpligt att gruppen kontaktar kommunen för fortsatt dialog. Föranleder ingen ändring i ÖP.
17	1	Person nr 7	Anser att Ubo 3 och Ubo 4 inte ska tas i anspråk för bostäder enligt ÖP. Skogsområdet har stora rekreativvärden med möjligheter till svamp- och bärplockning. Närhet till sådana områden är en stor attraktivitetsfaktor för att locka människor att bosätta sig i Timrå. Argument för detta utvecklas i yttrandet.	Om en kommun ska växa måste nya områden tas i anspråk. Kommunen är väl medveten om områdenas rekreativa värden och i samband med detaljplanering ska möjligheterna att behålla och utveckla rekreativa värden nogga prövas.
22	1	Person nr 8	Är kritisk till att det ska bli bostäder inom Ubo 11 i Forsmon. Argumenten är bl a att många boende mister närkontakten med skogen, samt att det kan finnas risker för och skred och bullerstörningar från flyget.	Om en kommun ska växa måste nya områden tas i anspråk. Boende i tätorter får räkna med att närområdet förändras. Risker för ras och skred ska utredas i samband med detaljplanering. Gällande riktvärden för flygbuller inte kommer inte att överskridas inom Ubo 11.
26	1	Person nr 9	Anser att det är positivt att kommunen vill bevara den jordbruksmark som finns i kommunen. Redovisar argument för detta.	Kommunen tackar för synpunkten.
	2		Påpekar en rättelse som bör göras på sid 25.	Rättelsen ska göras.
	3		Anser att luftkvaliteten är mycket sämre i Timrådalen-Laggarberg jämfört med centrala Timrå, och säger att vid en mätning konstaterades dubbelt så höga partikelhalter vid Laggarbergs skola jämfört med centrumhuset i Timrå.	År 2000 inkom ett klagomål, varefter mätningar gjordes. Då konstaterades mikrobiell påväxt på fasader i Laggarberg. Orsaken var mycket fuktig väderlek och hade inget samband med utsläpp från SCA Östrand. Inga senare klagomål på luftkvaliteten i Laggarberg har nått kommunen.
	4		Påpekar också att höga halter av PCB hittats i Skottgård och Väanna samt att kommunen släpper ut orenat avloppsvatten innehållande PCB i Hamstasjön.	Det är ingen fråga för ÖP. Miljö- och byggnadsnämnden hanterar ärenden gällande PCB inom ordinarie tillsynsarbete.

	5		Påpekar att samfälligheten Skyttberg S:1 åsatts att vara industrimark vilket är felaktigt och det bör korrigeras.	Kommunen väljer hur man vill att framtida markanvändning ska se ut, oavsett nuvarande status.
25	1	Person nr 10	Anser att kartan på sid 101 som visar sex ekologiskt värdefulla områden längs vår kust ska justeras för område 1, Måsgrundsholmen bör utgå eftersom här lagligen uppförd bebyggelse och fiskeverksamhet. Det gäller även utbredningen av områdena på karta MA5 och EKO1.	De sex ekologiska områdena är inte formellt skyddade såvida inte det finns andra skyddsformer eller riksintressen. Kartorna MA5 och EKO1 redovisar samma ekologiskt känsliga område. Det är främst området i vattnet som är ekologiskt känsligt. Kartorna ändras inte.
	2		Anser att det är fel att det tidigare LIS-området, Ula 10 enligt samrådshandlingen, Grönudden, nu gjorts till ett utredningsområde Q5.	Som framgår av utställningshandlingen finns det många frågor att besvara innan området kan anses lämpligt att exploatera. Därför är det bättre att peka ut det som ett utredningsområde.
	3		Menar att kommunen måste agera hårdare i frågan gällande den skarvkoloni som etablerats på Gistaholmarna. Den riskerar att påverka yrkesfisket än mer om kolonin växer i storlek.	Kommunen agerar i frågan, men i övrigt är det ingen fråga som hanteras i en ÖP.

5. Särskild sammanställning

Särskild sammanställning av MKB-processen

I miljöbalken 6 kap 16§ står att läsa: ”När planen eller programmet har antagits ska den beslutande myndigheten eller kommunen i en särskild sammanställning redovisa...

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats,
3. skälen till att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden, och
4. de åtgärder som avses att vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.”

Hur miljöaspekterna har integrerats i planen

Utgångspunkten har varit kommunens vision, miljömålen och lagstiftningen i PBL och miljöbalken. Nya utvecklingsområden har valts så att miljöaspekterna kan tillgodoses i så stor utsträckning som möjligt. Om det kan finnas miljö- och hälsorisker har detta beskrivits för respektive utvecklingsområde och i MKB:n. För vissa områden har det ställts krav på att miljöbedömningar ska göras i detaljplaneskedet.

Utvecklingsområden för bostäder har i stor utsträckning förlagts till områden med förutsättningar för hållbart resande, men undantag har gjorts för lägen som bedömts som särskilt attraktiva, men planen har en tydlig strategi att förtätning av bostäder i första hand ska ske i centrala Timrå.

Områden för bevarande och utveckling av tätortsnära grönstruktur med hänsyn till natur, friluftsliv, rekreation och folkhälsa har pekats ut.

I planen finns också flera riktlinjer som innebär att olika typer av hänsyn ska tas och olika risker ska beaktas i plan- och lovärenden.

Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd och utställning har beaktats

Få synpunkter på själva MKB-handlingen har lämnats under samråd och utställning. Efter samrådet togs två föreslagna boendeområden på jordbruksmark bort vilket är positivt för miljömålet ”Ett rikt odlingslandskap”. Synpunkter under utställningen att resterande utvecklingsområden (Ubo 13, 15 och 16) för boende ska tas bort har inte tillgodosetts.

Ett LIS-område som låg inom riksintresse för naturvård togs bort. Två LIS-områden har gjorts till utredningsområden eftersom det inte är klarlagt att det är lämpligt att ta områdena i anspråk med hänsyn till naturvärden med mera. Näringslivsområdet Unä 2, Midlanda ligger inom riksintresse för naturvård och gränsar mot friluftsintrasset, men bedömningen är att en exploatering inte påverkar naturvårdsintressets kärnområden. Ubo 16, Vivstavarv och Ula 11, Bådasundet ligger var för sig inom två riksintresseområden för kulturmiljö. Inom båda områdena bedöms det vara möjligt att lokalisera ny bebyggelse utan att intressena skadas påtagligt. Detta under förutsättning att länsstyrelsens synpunkter från samrådet beaktas. Ula 14 inom Åstöns naturreservat ingår också i riksintresse för friluftslivet. Här är de nyligen antagna reservatsföreskrifterna instrumentet för att tillgodose att riksintresset kan tillgodoses. Rennäringsen har

riksintresseområden inom kommunen. Fyra LIS-områden ligger inom eller i direkt anslutning till riksintressena. Synpunkterna under samråd och utställning kommer att beaktas genom att en riktlinje införs som innebär att kommunen ska ha samråd med berörda samebyar när bebyggelse eller andra åtgärder planeras inom renskötselområdena.

Under samråd och utställning har synpunkter lämnats på att fyra Ubo-områden (Ubo 3, 4, 9 och 11) tar i anspråk mark som används för närrekreation av boende i närområdena. När det blir aktuellt med detaljplanering får det prövas om delar av områdena kan behållas för närrekreation. Det gäller framför allt det stora området Ubo 4. För boende nära Ubo 11 finns det gott om alternativa rekreationsytor.

Kommunikationsintresset för ny järnväg genom Timrå har tillgodosetts i och med att det planerade näringslivsområdet i södra delen av Stordalen har utgått.

Kommunen har också beaktat länsstyrelsens synpunkter avseenderiskerna med hantering av hälsovådliga kemikalier vid SCA Östrand, genom att inte tillåta någon ny bostadsbebyggelse i fabriken närområde.

Skälen till att planen bör antas i sin nuvarande form istället för de alternativ som varit föremål för överväganden

De förändringar i markanvändning som översiktsplanen innehåller bidrar till att uppnå kommunens vision, ”En stark kommun i en växande region” och de delmål som den innehåller. Möjligheter att bygga nya bostäder i tätorter och i attraktiva lägen är en förutsättning för att kommunen ska kunna växa. Det starka näringslivet och goda företagsklimatet i Timrå får inte stagnera. Därför behövs nya områden för företagsetableringar.

Några alternativ har egentligen inte funnits. Efter samrådet reducerades antalet utvecklingsområden utifrån inkomna synpunkter. De kvarvarande områdena för bostäder bedöms tillsammans med förtätning i tätorterna väl täcka behovet för att planens befolkningsmål fram till 2035 ska uppnås. Kommunens förslag på ett stort område för näringslivsutveckling i Stordalen fick tas bort efter samrådet på grund av konflikten med riksintresset för ny järnväg. I stället redovisas andra alternativ i den slutliga planen.

Åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen kan medföra

Översiktsplanens förslag på ändrad markanvändning sker främst inom de olika utvecklingsområdena för boende, näringsliv och landskapsutveckling i strandnära lägen samt i samband med förtätning av bebyggelsen inom tätorter. I samband med exploatering av sådana områden kan betydande miljöpåverkan uppstå. Större utbyggnader kräver detaljplan och i samband med den planeringen prövas om planerade åtgärder kan innebära betydande miljöpåverkan kan uppstå och vad som kan göras för att förhindra eller minska påverkan. För verksamheter som kräver tillstånd enligt miljöbalken behandlas miljöfrågorna i tillståndsprocessen och där bestäms villkor för uppföljning och övervakning av givna tillstånd.

Genom koncentrationen av ny bebyggelse till befintliga tätorter parallellt med utbyggnad av gång- och cykelvägar och kollektivtrafik ger planen goda förutsättningar för att minska biltrafiken. Eftersom takten på utbyggnad av bebyggelse är svår att förutse är det lämpligt att följa upp om det skett några förändringar inför revideringen av översiktsplanen.

Eventuell påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten får ske i samband med detaljplanering och tillståndsprövningar.

Bilagor

- 1. Sändlista utställningsutskick,**
- 2. Annonskopia, kungörelse utställning i dagspress**
- 3. Förteckning över skriftliga yttranden under utställningen**

BILAGA 1

Sändlistor**Remiss – Utställning Översiktsplan för Timrå kommun, ÖP 2035****Myndigheter**

Länsstyrelsen Västernorrland	vasternorrland@lansstyrelsen.se
Region Västernorrland	region.vasternorrland@rvn.se
Kramfors kommun	kommun@kramfors.se
Örnsköldsviks kommun	kommunen@ornskoldsvik.se
Sundsvalls kommun	kommunstyrelsen@sundsvall.se
Härnösands kommun	kommun@harnosand.se
Sollefteå kommun	kommun@solleftea.se

Privatpersoner

Namnen publiceras inte.

Idéella föreningar, intresseorganisationer och samfälligheter

PRO Ljustorp
 SPF Seniorerna Höstsol Timrå
 Sörberge Intresseförening för Byutveckling
 LRF Kommungrupp Timrå
 Hästuddens Samfällighetsförening
 Ljustorps Sockenförening
 Svenska kyrkan

Politiska organisationer

Nya Moderaterna
 Timrå Arbetarekommun
 Liberalerna
 Miljöpartiet
 Timrå Norra S-förening
 Centerpartiet

Kommunala bolag

MittSverige Vatten & Avfall
 Sundsvall-Timrå Airport

Företag

E.ON Malmö
 SCA Skog AB, Sundsvall
 Andreas Sjäöins Fastigheter

BILAGA 2

Kungörelseannons utställning. Publicerades på kommunens digitala anslagstavla samt i Sundsvalls Tidning vid utställningstidens början (2018-03-16).

www.timra.se

 TIMRÅ KOMMUN

KUNGÖRELSE

Utställning Översiktsplan Timrå kommun, ÖP 2035 16 mars – 16 maj 2018

Nu finns ett förslag till ny översiktsplan för kommunen, en utställningshandling. Ett tidigare förslag var ute på samråd 1 december 2016 – 15 februari 2017. Kommunen fick många synpunkter under samrådet och de har ställts samman och bemötts i en samrådsredogörelse. Samrådsredogörelsen är en del av utställningshandlingarna.

Resultatet av samrådet och inkomna synpunkter har resulterat i en rad ändringar i planen. Syftet med utställningen är att allmänheten och andra berörda ska kunna se om och hur lämnade synpunkter har beaktats, samt att ge en ytterligare möjlighet att lämna synpunkter på det reviderade förslaget.

Synpunkter på översiktsplanen med tillhörande handlingar ska lämnas skriftligt **senast den 16 maj 2018** till Timrå kommun, Samhällsenheten, 861 82 Timrå eller timra.kommun@timra.se.

Märk synpunkterna med "Yttrande ÖP 2035" i rubriken.

Utställningshandlingarna till översiktsplanen finns i digitalt format på www.timra.se/op2035 samt i:

- Kommunhusets reception, Köpmangatan 14
- Biblioteket i Timrå
- Söråkers Folkets Hus
- Kommunens näringslivskontor, Terminalvägen 10

Utställningshandlingarna består av:

- Förslag till översiktsplan
- Digitala kartor över mark- och vattenanvändning och hänsyn till allmänna intressen
- Samrådsredogörelsen,
- Miljökonsekvensbeskrivning,
- Bilaga över vattenförekomster med aktuell status.

Handlingar kan skrivas ut i pdf-format.

Under utställningstiden kommer vi att bjuda in till öppet hus om förslaget till översiktsplan. Tider och platser för öppet hus kommer att annonseras i Sundsvalls Tidning och Sundsvalls Nyheter och på www.timra.se

Frågor om översiktsplanen besvaras av planarkitekt Håkan Eriksson, tel 060-163402

BILAGA 3

Förteckning över skriftliga yttranden under utställningen**A. Statliga myndigheter**

Länstyrelsen Västernorrland inklusive yttranden från Sametinget, Skogsstyrelsen och SGI
Trafikverket
Sametinget
Försvarsmakten

B. Region och kommuner

Region Västernorrland
Sundsvalls kommun
Härnösands kommun
Sollefteå kommun

C. Kommunala nämnder och bolag

Socialnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden
Kultur och tekniknämnden
MittSverigeVatten & Avfall och Timrå Vatten

D. Näringsliv, organisationer och ideella föreningar

Raedtievaerie sameby
SCA Skog
Timrå bygderåd
Timrå naturskyddsförening (två yttranden)
Timrå naturskyddsförening och Lövberg gårdsproduktion
Intresseföreningen Y:ets Framtid
LRF kommungrupp Timrå
E.ON Energidistribution AB

E. Privatpersoner

Tio yttranden från privatpersoner har inkommit, men dessa namnges inte.

TIMRÅ KOMMUN

Timrå kommun, Köpmangatan 14, 861 82 Timrå
Telefon: 060-16 31 00, e-post: timra.kommun@timra.se
www.timra.se